

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่นมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ เพื่อศึกษาการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่นและเพื่อการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น ในการวิเคราะห์การจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่นได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักอันประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการสังคม และแกนนำกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 10 คน ด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์รูปแบบเดิม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สำหรับการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่นได้ใช้เป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสานโดยการเริ่มศึกษาข้อมูลรูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่นโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และประเมินรูปแบบโดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาในกลุ่มการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1. เชิงปริมาณ สมาชิกกองทุนสวัสดิการสังคม ศึกษาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 81 คน
2. เชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ คณะกรรมการของกองทุนสวัสดิการสังคมผู้นำชุมชน และแกนนำกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่นศึกษาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนตำบลละ 10 คน

1. ในส่วนของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้าน โดยใช้สูตรการหาค่าสถิติแบบร้อยละ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ สถานภาพ ดังรายละเอียด

ต่อไปนี้ ร้อยละ (Percentage) (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2542) ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนโดยใช้สูตรการหาค่าสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนโดยใช้สูตรการหาค่าสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) **ในส่วนของกรวิจัยเชิงคุณภาพ** ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลัก โดยมีการเปรียบเทียบข้อค้นพบของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ (Data Sources) โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและตรวจสอบความแน่นอนของข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการสวัสดิการสังคมโดยชุมชนกรณีศึกษา: ตำบลเม็งราย จังหวัดเชียงราย

การมีส่วนร่วมของภาครัฐในพื้นที่ตำบลสันทรายงามมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง ทั้งรูปแบบของสวัสดิการสังคมโดยภาครัฐและสวัสดิการชุมชน ซึ่งมีกระบวนการจัดการตนเองของคนในชุมชน โดยรูปแบบสวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชนที่โดดเด่นได้แก่

กองทุนสวัสดิการภาครัฐ

กองทุนออมวันละบาท มีการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการที่มาจากการเลือกตั้งตัวแทนทั้ง 7 หมู่บ้าน และสมาชิกสภาเทศบาล มีการประชุมกลุ่มเพื่อชี้แจงรายได้และค่าใช้จ่าย ตลอดจนหารือเกี่ยวกับการปรับสวัสดิการ (เพิ่ม/ลดตามความเหมาะสม) ในทุกปี ส่วนการจัดสวัสดิการของกลุ่มออมวันละบาท ได้มีการจัดสรรให้แก่สมาชิกในกรณีเกิด เจ็บ ตาย การศึกษาบุตร บวช แต่งงาน และไปทหาร โดยมีการประชาสัมพันธ์พร้อมกับการแจกเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในทุกเดือน ทั้งนี้เพราะสมาชิกมากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มนี้เป็นวัยสูงอายุ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของวัยเด็กและวัยทำงานที่ค่อนข้างน้อย หากแต่คนในชุมชนส่วนใหญ่ก็ยังได้รับการอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีความเป็นธรรมในการบริการของสมาชิกด้วยการคานอำนาจทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น และภาคประชาชน

กองทุนเงินล้าน มีนายกเทศมนตรีตำบลสันทรายงามเป็นประธานกรรมการ และคณะกรรมการที่มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกกองทุนจำนวน 8-9 คน มีการบริหารจัดการและการติดตามด้วยการประชุมทุกเดือน ณ สำนักงานกองทุนเงินล้าน (ศาลากลางบ้าน) โดยเหรียญกษาปณ์ที่การประชุมไว้ในแฟ้มและสมุดทุกครั้ง ทั้งนี้ ในการตรวจสอบการดำเนินงาน ทางกองทุนมีสมุดคู่มือในการตรวจสอบการกู้และการใช้เงินคืน ในกรณีที่มีการกู้เงินจากสมาชิกในกองทุนจะต้องได้รับการยินยอมจากคณะกรรมการจำนวน 3 คน โดยต้องลงบันทึกในสมุดคู่มือและไฟล์ในคอมพิวเตอร์ให้ชัดเจน หลังจากนั้นคณะกรรมการกลุ่มดังกล่าวจึงดำเนินการ

เบิกจ่ายและให้กู้เงินในลำดับต่อไป นอกจากนี้ กองทุนเงินล้านยังมีการตรวจสอบสัญญาผู้ยืมของสมาชิกที่จะมีการตรวจสอบเอกสารยืนยันจากลายเซ็นและผู้ค้ำประกันในทุกปี และมีตัวแทนหมู่ละ 2 คนในการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการในระดับอำเภอปีละครั้ง เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน

กองทุนประกันความเสี่ยง เป็นกองทุนสวัสดิการสังคมที่มีสมาชิกเป็นกลุ่มเดียวกันกับกองทุนเงินล้าน จัดตั้งด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประกันความเสี่ยงให้แก่สมาชิกในกรณีที่สมาชิกเสียชีวิตและไม่มีเงินคืน ซึ่งมีการบริหารจัดการทั้งระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน โดยเก็บเงินสมาชิกคนละ 20 บาทเป็นประจำทุกเดือน เพื่อเป็นเงินสำรองในการบริหารจัดการกองทุน ในส่วนของการบริหารจัดการมีประธานกรรมการและคณะกรรมการคนละชุดกับกองทุนเงินล้าน ประธานกรรมการมีหน้าที่ในการส่งเงินให้กับอำเภอ โดยการบริหารจัดการขึ้นอยู่กับทางอำเภอเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม กองทุนนี้มีจุดน่าสนใจยิ่งคือ นายกเทศมนตรีตำบล สันทรายงามเคยเป็นประธานกรรมการกองทุนประกันความเสี่ยงในระดับอำเภอมามาก่อน จึงเป็นที่ปรึกษาให้การบริหารจัดการกองทุนนี้ได้เป็นอย่างดี

กองทุนสวัสดิการชุมชน

กองทุนออมทรัพย์ (บ้านหนองบัว) เป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งเกิดจากการแก้ไขปัญหาหนี้ของระบบของคนในชุมชนเมื่อปี พ.ศ. 2546 ใช้หลักความดี ความเชื่อใจ และการรู้นิสัยเป็นสิ่งค้ำประกัน โดยมีระบบบริหารจัดการด้วยคณะกรรมการและอนุคณะกรรมการที่มาจากการเลือกตั้ง และมีการประชุมร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) และพัฒนาชุมชน เป็นประจำทุก 3 เดือน ในส่วนของการบริการนั้น กลุ่มออมทรัพย์มีเงินกู้ เงินยืมฉุกเฉิน เงินปันผล และประกันชีวิต ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการส่งคืนเงินเป็นอย่างดี มีปัญหาสำคัญเพียงเรื่องของคณะกรรมการ ซึ่งพบว่า คณะกรรมการแทบทั้งหมดเป็นคนรุ่นเก่า ไม่มีความรู้ทางบัญชีและคอมพิวเตอร์ ตลอดจนไม่มีระเบียบที่ชัดเจนมากนัก หากมีคนรุ่นใหม่มาช่วยในการบริหารจัดการ อาจทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

กองทุนร้านค้าชุมชน (บ้านหนองบัว) เป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการในการซื้อสินค้าของคนในชุมชน เนื่องจากพื้นที่ตำบลสันทรายงามมีความห่างไกลจากตัวเมือง ทำให้มีความยากลำบากในการเดินทางเพื่อไปจับจ่ายใช้สอย กลุ่มนี้จึงจัดตั้งขึ้นในช่วงปี 2542-2543 บริหารจัดการโดยคณะกรรมการ 9 คนประกอบด้วย ประธาน กรรมการ และผู้ตรวจสอบ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน โดยมีระบบตรวจสอบด้วยการให้กรรมการ 2 ใน 3 เเบิกเงินซื้อของ และมีการประชุมชี้แจงลูกค้า ทุกสิ้นปี นอกจากนี้ รูปแบบของการจัดสวัสดิการของกลุ่มร้านค้าชุมชนเป็นลักษณะของการซื้อหุ้น เงินปันผล และระบบเงินเชื่อ ทั้งนี้ สิ่งที่น่าสนใจของกลุ่มนี้คือ ระบบบาร์โค้ด ซึ่งสะท้อนการทำงานร่วมกันระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ในชุมชน อันเป็นความยั่งยืนของกลุ่มที่จะคงอยู่ต่อไป

กองทุนผู้สูงอายุ เป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เกิดขึ้นราวปี พ.ศ.2550 จากการที่ผู้สูงอายุในชุมชนเสียชีวิตมากขึ้น สมาชิกในชุมชนจึงระดมทุนในการจัดตั้งกองทุนเพื่อดูแลกันเองในกลุ่มผู้สูงอายุ โดยเฉพาะกรณีเสียชีวิต โดยมีสมาชิกประมาณ 400 คน มีเงินกองทุนรวม 8,000 บาท สำหรับการบริหารจัดการ มีประธานกรรมการและคณะกรรมการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มครูเกษียณอายุ มีหน้าที่ในการทำบัญชีกลางและจดลงสมุดบันทึกกลางและส่งให้คณะกรรมการร่วมตรวจสอบ นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีหน้าที่ในการ

ประชาสัมพันธผ่านเสียงตามสายและเชิญประชุมเป็นครั้งคราว ในกองทุนนี้ เทศบาลตำบลสันทรายงามมิได้เข้ามามีบทบาทมากนัก มีเพียงการมาร่วมสวดอธิษฐานในกรณีที่สมาชิกในกองทุนเสียชีวิตเท่านั้น

จากที่กล่าวถึงกองทุนสวัสดิการสังคมที่โดดเด่นข้างต้น ได้ฉายภาพของจุดแข็งของการจัดสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วมของภาครัฐของพื้นที่ตำบลสันทรายงามได้ดังนี้ การดูแลกันเองของกลุ่มย่อย ความโปร่งใสของคณะกรรมการ ความเชื่อใจในชุมชน และการเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน

เมื่อพิจารณาถึงการติดตามและประเมินผลของกองทุนสวัสดิการสังคมและชุมชนนั้น พบว่า ขาดระบบและกลไกในการออกแบบการดำเนินงานทั้งด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า การบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล โดยดำเนินงานตามคณะทำงานและสถานการณ์ในขณะนั้นเป็นหลัก ทำให้ขาดการทบทวน เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และแผนการจัดการองค์กรชุมชนเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม รวมถึงขาดการเสริมสร้างบุคลากรกองทุนสวัสดิการสังคม ยังผลให้กองทุนสวัสดิการสังคมทั้งสามส่วนขาดเป้าหมายร่วมในแต่ละปี หากแต่มีกลไกการสื่อสารข้อมูลการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการจัดประชุมรายเดือน รายไตรมาส และรายปีระหว่างคณะกรรมการกับสมาชิกกองทุน เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยการประชาสัมพันธผ่านหนังสือเชิญ เสียงตามสายของหมู่บ้าน และการบอกกล่าวแบบปากต่อปาก ซึ่งสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมในเชิงกระบวนการที่เป็นรูปธรรม

ด้านทรัพยากรสนับสนุนเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม พบว่า ทุกกองทุนสวัสดิการสังคมมีสถานที่ตั้งและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสแกนบาร์โค้ด เป็นต้น หากแต่ไม่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลของกองทุนสวัสดิการสังคมที่ชัดเจน เกือบทั้งหมดใช้วิธีการจดบันทึกใส่สมุดและเก็บไว้ที่เหรียญหรือประธานคณะกรรมการคนใดคนหนึ่ง โดยไม่มีการสำรองข้อมูลไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในช่องทางอื่นๆ มีเพียงกองทุนเงินล้านที่มีการบันทึกข้อมูลสำรองทั้งหมดไว้ในคอมพิวเตอร์ เนื่องจากนักพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศร่วมเป็นสมาชิกของกองทุน จึงมีบทบาทในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบระเบียบมากกว่ากองทุนอื่นๆ

สำหรับระบบและกลไกในการสร้างการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มหลักในการบริหารจัดการกองทุนแทบทุกกลุ่ม เนื่องจากข้อจำกัดด้านภาระการเรียนและการงานของกลุ่มอื่นๆ ทำให้กลุ่มวัยอื่นๆ ขาดการเรียนรู้และพัฒนาความเป็นมืออาชีพในการจัดการกองทุนสวัสดิการสังคม และอาจกลายเป็นปัญหาสำคัญในประเด็นความต่อเนื่องของการบริหารจัดการกองทุนในแต่ละช่วงวัย อย่างไรก็ตาม กองทุนร้านค้าชุมชน (บ้านหนองบัว) เป็นกองทุนเดียวสะท้อนถึงการมีสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน ด้วยการมีส่วนร่วมในการออกแบบงานให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างระบบบาร์โค้ดมาช่วยในการจัดการร้านค้าชุมชนให้มีความสะดวก รวดเร็ว และลดข้อผิดพลาดได้ดียิ่งขึ้น

การเปลี่ยนแปลงที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการจัดสวัสดิการสังคม พบว่า ชุมชนมีเป้าหมายในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมถึงการติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะกองทุนเงินล้าน กองทุนประกันความเสี่ยง กองทุนออมทรัพย์ และกองทุนร้านค้าชุมชน (บ้านหนองบัว) ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ ติดตามตรวจสอบ รวมทั้งรับผลประโยชน์ ด้วยบริหารจัดการแบบกลุ่มย่อยของคณะกรรมการกองทุน ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละหมู่บ้าน

ส่งผลให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยความไว้วางใจ และความโปร่งใสในการดำเนินงาน หากแต่เมื่อคำนึงถึงจุดที่ควรพัฒนา พบว่า ในบางกองทุนยังมีการบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบ คณะกรรมการส่วนใหญ่อยู่ในวัยสูงอายุ ขาดระบบและกลไกในการจัดเก็บข้อมูล รวมทั้งการที่คณะกรรมการและสมาชิกต้องระดมทุนเข้ากองทุนเอง

สิ่งที่เป็นบทเรียนความสำเร็จจากปฏิบัติการการจัดสวัสดิการสังคมของตำบลสันทรายงามที่ผ่านมาพบว่า เมื่อปี พ.ศ.2557 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงรายได้เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ทางเทศบาลสันทรายงามและประชาชนในพื้นที่ โดยได้มีการศึกษาบริบททางสังคม นำข้อมูลในส่วนของการช่วยเหลือและบรรเทาความช่วยเหลือมาวิเคราะห์ จนกระทั่งเกิดกลุ่มส่งเสริมอาชีพในชุมชน และกองทุนเติมเต็มชีวิต ซึ่งยังมีได้ดำเนินการต่อเนื่อง นอกจากนี้ เทศบาลตำบลสันทรายงามยังได้เล็งเห็นความสำคัญของการเชื่อมประสานกับเครือข่ายภายนอกชุมชน ด้วยการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการออมวันละบาทได้ศึกษาเรียนรู้กับกองทุนสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วมของภาครัฐที่มีรูปธรรมความสำเร็จ ดังเช่น กองทุนออมวันละบาทของเทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน และองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเสือ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนรู้และนำมาปรับใช้ได้อย่างชัดเจน

ตอนที่ 2 พัฒนาการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

วิเคราะห์รูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกองทุน สวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 47คน คิดเป็นร้อยละ 58.00สถานภาพสมรส จำนวน 54คน คิดเป็นร้อยละ 66.70

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน

ด้านการวางแผนการจัดสวัสดิการชุมชน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน จำแนกตามด้านการวางแผนการจัดสวัสดิการชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่าด้านการวางแผนการจัดสวัสดิการชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ แผนที่จัดทำได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตรากำลังและระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมา คือ มีการจัดทำแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)รองลงมา ประชาสัมพันธ์ถึงภารกิจของกลุ่มสวัสดิการให้ประชาชนได้ทราบ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการ

จัดทำแผนงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)รองลงมา ดำเนินงานตามกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญตามระเบียบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$)รองลงมา มีการสื่อสารให้กับสมาชิกทราบอย่างเข้าใจและทั่วถึงและปฏิบัติงานตามแผนงานและนโยบายที่วางไว้ ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความรวดเร็วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนงานระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)

ด้านการจัดการองค์การสวัสดิการชุมชน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน จำแนกตามด้านการจัดการองค์การสวัสดิการชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่าด้านการจัดการองค์การสวัสดิการชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบที่เกี่ยวข้องในงานที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา คือ บุคลากรมีทักษะความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานและขั้นตอนการจัดหาวัสดุรวดเร็วส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คืออัตรากำลังของบุคลากรมีเพียงพอต่อปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา สถานที่ทำงานมีความเหมาะสม สามารถรองรับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)รองลงมา มีการประสานงานระหว่างส่วน/กอง ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$)รองลงมา มีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน ก่อนลงมือปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.02$) และมีวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)

ด้านการอำนวยการขององค์การสวัสดิการชุมชน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน จำแนกตามด้านการอำนวยการขององค์การสวัสดิการชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่าด้านการอำนวยการขององค์การสวัสดิการชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ คณะกรรมการมีการรับฟังและให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของสมาชิกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ คณะกรรมการสามารถควบคุมการบริหารงานและวิธีการบริหารจัดการเพื่อทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้นและคณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบขององค์กรมีหน้าที่ควบคุมดูแลเพื่อมิให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นในองค์กรและรู้จักยอมรับสภาพที่ปรากฏไม่ว่าจะเป็นอย่างไรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา คือสมาชิกมีความเคารพเชื่อฟังต่อคณะกรรมการ,คณะกรรมการให้ความสำคัญต่อบุคลากรอย่างเสมอภาคและคณะกรรมการตัดสินใจปัญหาต่างๆด้วยความรอบคอบและเที่ยงธรรม อยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.18$)รองลงมา นโยบายของกลุ่มสวัสดิการถูก

สนองตอบโดยคณะกรรมการ ในการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)และคณะกรรมการมีทักษะ ความรู้และความสามารถในการบริหารงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$)

ด้านการควบคุมขององค์กรสวัสดิการชุมชน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน จำแนกตามด้านการควบคุม ขององค์กรสวัสดิการชุมชนอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่าด้านการควบคุมของ องค์กรสวัสดิการชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ โครงสร้างการบริหารงานมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขทันต่อเหตุการณ์และมีการ ดำเนินงานอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือมีการติดตามผลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของ กระบวนการปฏิบัติงานทำให้สามารถทราบได้ว่านโยบายที่ปฏิบัติประสบผลสำเร็จหรือไม่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)รองลงมา มีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะการดำเนินงาน เช่นเดียวกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$)รองลงมา การจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารงานในแต่ละส่วนมี ระเบียบปฏิบัติชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$)รองลงมาเทคโนโลยีที่ใช้มีความทันสมัยส่งผลให้การ ปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และ แผนงานการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน

ด้านการร่วมกันวางแผน

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน ด้านการร่วมกันวางแผน อยู่ใน ระดับมาก($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่าด้านการร่วมกันวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ท่าน มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนการจัดสวัสดิการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกและท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา หรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)

ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่าด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการสนับสนุนงบประมาณวัสดุหรืออุปกรณ์ต่างๆ อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการประสานงานกับ หน่วยงานต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการบริการสิ่ง

อำนวยความสะดวกและท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.08)

ด้านการร่วมกันใช้ประโยชน์

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน ด้านการร่วมกันใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.03) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่าด้านการร่วมกันใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ท่านได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.09) รองลงมา คือ ท่านได้รับผลประโยชน์จากคณะกรรมการอย่างเท่าเทียมกัน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.07) รองลงมา คือ ท่านได้รับผลประโยชน์จากการช่วยเหลือของกลุ่ม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.03) รองลงมา คือ ท่านได้รับผลประโยชน์จากการเงินปันผลต่างๆ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.02) และท่านได้รับผลประโยชน์จากการจากสวัสดิการต่างๆ ตามสิทธิที่พึงได้รับอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.93)

พัฒนารูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบล สันทรายงาม อำเภอกงเตง จังหวัดเชียงราย

คณะผู้วิจัยจึงพยายามพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสวัสดิการสังคมโดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาระบบและกลไกในการจัดสวัสดิการสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วม อันก่อให้เกิดการจัดการตนเองของชุมชนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งมีข้อค้นพบดังนี้**การบริหารด้วย PODC** เป็นระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่ตอบโจทย์การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับพื้นที่บ้านห้วยขาบ ตำบลสันทรายงาม ด้วยการออกแบบแผนงานอย่างมีส่วนร่วม

ด้านการวางแผนการจัดสวัสดิการชุมชน (P-Planning) คณะกรรมการมีการบริหารจัดการกองทุน โดยการให้คนในชุมชนสะท้อนสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยการยึดหลักการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. มีการดำเนินงานตามกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญตามระเบียบ
2. มีการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนงานระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. มีการจัดทำแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
4. มีแผนที่จัดทำได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตรากำลังและระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน
5. มีการสื่อสารให้กับสมาชิกทราบอย่างเข้าใจและทั่วถึง
6. มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน

7. มีการปฏิบัติงานตามแผนงานและนโยบายที่วางไว้ ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความรวดเร็ว

8. มีการประชาสัมพันธ์ถึงภารกิจของกลุ่มสวัสดิการให้ประชาชนได้ทราบ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน

ด้านการจัดการองค์กรสวัสดิการชุมชน (O-Organization) ด้วยการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน และสร้างทีมงานจากการเห็นประโยชน์ร่วม รวมทั้งมีเป้าหมายเดียวกัน

1. อัตรากำลังของบุคลากรมีเพียงพอต่อปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

2. บุคลากรมีทักษะความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน

3. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบที่เกี่ยวข้องในงานที่ปฏิบัติ

4. ขั้นตอนการจัดหาวัสดุรวดเร็วส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

5. มีวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ

6. มีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน ก่อนลงมือปฏิบัติงาน

7. มีการประสานงานระหว่างส่วน/กอง ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

8. สถานที่ทำงานมีความเหมาะสม สามารถรองรับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการอำนวยการขององค์กรสวัสดิการชุมชน (D-Directing) ตลอดจนทบทวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

1. คณะกรรมการ มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการบริหารงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ

2. คณะกรรมการ สามารถควบคุมการบริหารงาน และวิธีการบริหารจัดการ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้น

3. สมาชิกมีความเคารพเชื่อฟังต่อคณะกรรมการ

4. คณะกรรมการ ให้ความสำคัญต่อบุคลากร อย่างเสมอภาค

5. คณะกรรมการ เป็นผู้รับผิดชอบขององค์กร มีหน้าที่ควบคุมดูแลเพื่อมิให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นในองค์กรและรู้จักยอมรับสภาพที่ปรากฏไม่ว่าจะเป็นอย่างไร

6. คณะกรรมการ มีการรับฟังและให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของสมาชิก

7. นโยบายของกลุ่มสวัสดิการถูกสนองตอบโดยคณะกรรมการ ในการนำไปปฏิบัติ

8. คณะกรรมการ ตัดสินปัญหาต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบและเที่ยงธรรม

ด้านการควบคุมขององค์กรสวัสดิการชุมชน (C-Controlling) รวมไปถึงการประเมินผลกระบวนการทำงาน

1. มีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะการดำเนินงานเช่นเดียวกัน

2. มีการติดตามผลเกี่ยวกับประสิทธิผลของกระบวนการปฏิบัติงานทำให้สามารถทราบได้ว่านโยบายที่ปฏิบัติประสบผลสำเร็จหรือไม่

3. นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขทันต่อเหตุการณ์และมีการดำเนินงานอย่างเหมาะสม

4. โครงสร้างการบริหารงานมีความชัดเจน

5. เทคโนโลยีที่ใช้มีความทันสมัยส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ

6. มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และแผนงานการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน

7. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารงานในแต่ละส่วนมีระเบียบปฏิบัติชัดเจน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษพบว่า การวิเคราะห์การจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของกองทุนสวัสดิการสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า การปรับกระบวนการคิดการบริหารจัดการเงินแบบมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการกองทุนชุมชนที่ประสบความสำเร็จ กล่าวคือ การสนับสนุนในหมู่บ้าน การบริหารจัดการการเงินทุนชุมชน ด้วยการริเริ่มแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน การคิดริเริ่มได้ด้วยตนเองของชุมชน ด้วยการทดลองปฏิบัติ เป็นผลลัพธ์ของกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่มเกิดจากการนำประสบการณ์จากการปฏิบัติ นำมาต่อยอดกระบวนการพัฒนาเพื่อให้บรรลุสิ่งที่คาดหวัง ผู้ปฏิบัติคือ ชุมชนจะมีใจจดจ่อในกระบวนการพัฒนาต่อยอดอยู่ตลอดเวลา เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ และสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ นำสู่การตั้งโจทย์แก้ปัญหาหรือต่อยอดการพัฒนาในลำดับต่อไป กระบวนการคิดริเริ่มด้วยชุมชนเองนั้น ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่รวดเร็วกว่าชุมชนที่รอคอยการสนับสนุนจากหน่วยงานสนับสนุนที่ตนเองคาดหวัง (ปรียา โสภณา, 2554)

ตอนที่ 2 พัฒนาการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การจัดเวทีสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การจัดการข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมโดยชุมชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองทราย ทั้งที่เป็นการจัดสวัสดิการสังคมโดยชุมชนและการสวัสดิการสังคมโดยหน่วยงานภาครัฐ ยังแยกส่วนกันแต่ละกลุ่มจะเก็บข้อมูลไว้ที่ประธานกลุ่มเท่านั้น ไม่มีการรวมศูนย์ข้อมูล ทำให้ต้องใช้เวลาเป็นอุปสรรค และยากต่อการนำข้อมูลมาบริหาร

จัดการเพื่อการตัดสินใจและการพัฒนาต่อยอด และวิธีการเก็บข้อมูลยังไม่มี การเชื่อมโยงโดยใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่างๆ นอกจากนี้ ยังพบว่า การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบในการกำกับดูแลข้อมูลของกลุ่มหรือกองทุนต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ (เทศบาลตำบลเมืองราย) สุ่มเสี่ยงต่อการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ยังไม่พบว่ามีเตรียมการเพื่อหา กำลังคนมาทดแทนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลข้อมูลของกลุ่มหรือกองทุนต่างๆ ของหน่วยงาน หรือเรียกว่า การวางแผนหาผู้สืบทอดตำแหน่ง (Succession Planning) **การบริหารด้วย PODC** เป็นระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่ตอบโจทย์การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม กับพื้นที่บ้านห้วยขาบ ตำบลเมืองราย ด้วยการออกแบบแผนงานอย่างมีส่วนร่วม **ซึ่งสอดคล้องกับ** ประสิทธิภาพ และภริทธิราผลงาม โดยมีผลการวิจัยที่ว่ากลไกการขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการกองทุนฯ ซึ่งประกอบด้วย 4 กิจกรรมนั้นผลลัพธ์ที่ได้คือทำให้สามารถคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนชุดใหม่ขึ้นมาได้ใน สถานะที่จัดตั้งสำนักงานกองทุนและด้านบุคลากรได้รับความเห็นชอบให้การสนับสนุนจากผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงได้รับการบรรจุโครงการสนับสนุนงบประมาณให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่าโพธิ์ไว้ใน แผนพัฒนาสามปี (2559-2561) ซึ่งจากการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต่างมีความเห็น ตรงกันว่าพอใจกับกลไกการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการชุมชนฯ มีประโยชน์เป็นอย่างมากต่อการบริหารจัดการ กองทุนฯ ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีสำหรับกองทุนที่หยุดนิ่งหรือไม่มีการขับเคลื่อนสามารถใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาและขับเคลื่อนกองทุนฯ ให้เดินหน้าไปสู่ความสำเร็จเพื่อจัดระบบสวัสดิการให้กับคนในชุมชนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการวางแผนการจัดสวัสดิการชุมชน (P-Planning) คณะกรรมการมีการบริหารจัดการกองทุน โดยการให้คนในชุมชนสะท้อนสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยการยึดหลักการ ดำเนินงานดังต่อไปนี้ 1. มีการดำเนินงานตามกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญตามระเบียบ 2. มีการใช้จ่าย งบประมาณเป็นไปตามแผนงานระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 3. มีการจัดทำแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ 4. มีแผนที่จัดทำได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตราค่าจ้างและระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน 5. มีการสื่อสารให้กับสมาชิกทราบอย่างเข้าใจและทั่วถึง 6. มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน 7. มีการปฏิบัติงานตามแผนงาน และนโยบายที่วางไว้ ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความรวดเร็ว 8. มีการประชาสัมพันธ์ถึงภารกิจของกลุ่มสวัสดิการ ให้ประชาชนได้ทราบ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน **ซึ่งสอดคล้องกับ** พรณวิภาสุวรรณชุมภู โดยมี ผลการวิจัยที่ว่า ด้านกระบวนการคิดและการวางแผนพบว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ ได้ให้ระดับการจัด อยู่ในระดับค่อนข้างดีเมื่อจำแนกเป็นรายข้อสรุปได้ดังนี้ การเปิดโอกาสให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และการดา เนินงานพบว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ ได้ให้ระดับการจัดการระดับค่อนข้างดีรองลงมาการเปิดโอกาส ให้มีการพิจารณา/ คัดกรองผู้รับบริการกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ

ด้านการจัดการองค์กรสวัสดิการชุมชน (O-Organization) ด้วยการให้คนให้เหมาะสมกับงาน และ สร้างทีมงานจากการเห็นประโยชน์ร่วม รวมทั้งมีเป้าหมายเดียวกัน 1. อัตราค่าจ้างของบุคลากรมีเพียงพอต่อ ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น 2. บุคลากรมีทักษะความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน 3.

บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบที่เกี่ยวข้องในงานที่ปฏิบัติ4.ขั้นตอนการจัดหาวัสดุรวดเร็วส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ5.มีวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ6.มีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน ก่อนลงมือปฏิบัติงาน7.มีการประสานงานระหว่างส่วน/กอง ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ8.สถานที่ทำงานมีความเหมาะสม สามารถรองรับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ**ซึ่งสอดคล้องกับ**ประสิทธิวิชัยและภัทรธิดาผลงามหลักในการบริหารงานสวัสดิการโดยชุมชนยังต้องยึดหลักการประชาธิปไตยซึ่งสามารถจำแนกได้4ประการได้แก่1) การจัดสวัสดิการสังคมใดๆต้องจัดขึ้นตามความต้องการของประชาชนในชุมชนนั้นๆ2) ประชาชนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตั้งแต่การร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมทำงานและติดตามประเมินผล3) การจัดสวัสดิการจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนด้วยความเต็มใจเพราะความเต็มใจให้ความร่วมมือจะเป็นตัวลดความขัดแย้งก่อให้เกิดความราบรื่นในการบริหารงาน4) การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคมให้เป็นประโยชน์มากที่สุดทั้งทรัพยากรด้านการเงินและทรัพยากรมนุษย์

ด้านการอำนวยความสะดวกขององค์กรสวัสดิการชุมชน (D-Directing) ตลอดจนทบทวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง 1.คณะกรรมการ มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการบริหารงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ2.คณะกรรมการ สามารถควบคุมการบริหารงาน และวิธีการบริหารจัดการ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้น3.สมาชิกมีความเคารพเชื่อฟังต่อคณะกรรมการ4.คณะกรรมการ ให้ความสำคัญต่อบุคลากร อย่างเสมอภาค5.คณะกรรมการ เป็นผู้รับผิดชอบขององค์กร มีหน้าที่ควบคุมดูแลเพื่อมิให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นในองค์กรและรู้จักยอมรับสภาพที่ปรากฏไม่ว่าจะเป็นอย่างไร6.คณะกรรมการมีการรับฟังและให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของสมาชิก7.นโยบายของกลุ่มสวัสดิการถูกสนองตอบโดยคณะกรรมการ ในการนำไปปฏิบัติ8.คณะกรรมการ ตัดสินปัญหาต่าง ๆด้วยความรอบคอบและเที่ยงธรรม **ซึ่งสอดคล้องกับ**พรณวิภาสุวรรณชุมภู โดยมีผลการวิจัยที่ว่า ด้านกระบวนการดำเนินงานพบว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนฯได้ให้ระดับการจัดอยู่ในระดับค่อนข้างดีเมื่อจำแนกเป็นรายข้อสรุปได้ดังนี้มีการประสานงานให้แก่สมาชิกรับทราบข้อมูลข่าวสารและชี้แจงสถานะการเงินได้อย่างชัดเจนถูกต้องพบว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนฯได้ให้ระดับการจัดการอยู่ในระดับค่อนข้างดีรองลงมาที่มีการดำเนินงานจนเป็นที่ยอมรับในตัวผู้นำ/ คณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ

ด้านการควบคุมขององค์กรสวัสดิการชุมชน (C-Controlling) รวมไปถึงการประเมินผลกระบวนการทำงาน1.มีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะการดำเนินงานเช่นเดียวกัน2.มีการติดตามผลเกี่ยวกับประสิทธิผลของกระบวนการปฏิบัติงานทำให้สามารถทราบได้ว่านโยบายที่ปฏิบัติประสบผลสำเร็จหรือไม่3.นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขทันต่อเหตุการณ์และมีการดำเนินงานอย่างเหมาะสม4.โครงสร้างการบริหารงานมีความชัดเจน5.เทคโนโลยีที่ใช้มีความทันสมัยส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ6.มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และแผนงานการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน7.การจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารงานในแต่ละส่วนมีระเบียบปฏิบัติชัดเจน**ซึ่งสอดคล้องกับ**พรณวิภาสุวรรณชุมภู โดยมีผลการวิจัยที่ว่า ด้านการรับผลประโยชน์พบว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนฯได้ให้ระดับการจัดอยู่ในระดับค่อนข้างดีเมื่อจำแนกเป็นรายข้อสรุปได้ดังนี้มี ความพึงพอใจกับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ

พบว่าสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ ได้ให้ระดับการจัดอยู่ในระดับค่อนข้างดีรองลงมาการจัดการบริการต่างๆ เป็นไปอย่างครอบคลุมทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการกองทุนเป็นกลุ่มเดิมๆ ซึ่งมีความซ้ำซ้อนกัน ดังนั้นหากชุมชนมีการบูรณาการจัดการกองทุนให้เป็นหนึ่งเดียวอาจทำให้ลดเวลาในการทำงานลง การมีหนี้สินซ้ำซ้อนของสมาชิก และยังทำให้การบริหารจัดการมีคลองตัวมากยิ่งขึ้น โดยรวมเงินกองทุนที่มีอยู่ในชุมชนที่มีเงื่อนไขและระเบียบที่สามารถรวมเป็นกองทุนเดียวกันได้ให้เป็นกองทุนเดียวกัน และมีการปรับกฎระเบียบและเงื่อนไขให้ทันสมัย เป็นรูปแบบการบริหารจัดการแบบใหม่ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. การที่รัฐจะสนับสนุนเงินกองทุนไปยังชุมชนต้องคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของชุมชน และให้อิสระในการบริหารจัดการกองทุนกับชุมชนอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของกองทุนและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละชุมชน โดยเฉพาะเรื่องของกฎระเบียบของกองทุนนั้นควรให้ชุมชนร่วมกันกำหนดเอง เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่ชุมชนได้เรียนรู้มานาน
2. ลักษณะการสนับสนุนของกองทุนสวัสดิการภาครัฐที่ลงไปยังชุมชน ควรมีลักษณะการให้เพื่อต่อยอดทุนที่มีอยู่เดิม เพื่อลดจำนวนกองทุนที่มีมากจนเกินไป เพื่อให้กองทุนเดิมเติบโตและเกิดสวัสดิการมากขึ้น และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงาน โดยมีการบูรณาการการบริหารเข้าด้วยกัน
3. หน่วยงานภาครัฐควรมีบทบาทในการสนับสนุนชุมชนในด้านข้อมูลเอกสารที่เป็นประโยชน์กับชุมชนในด้านการทำงาน การจัดการ และการพัฒนากลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งกับชุมชนฐานะหน่วยงานที่อยู่ภายนอกและต้องการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพราะความเข้มแข็งของชุมชนนั้นนอกจากต้องสร้างด้วยตนเองแล้ว ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจากองค์กรภายนอกเช่นกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยต่อไป

ควรมีการวิจัยในรูปแบบของการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคมในพื้นที่ที่มีกองทุนที่ค่อนข้างอ่อนแอและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เป็นชุมชนที่มีความต้องการพัฒนาด้านการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการในชุมชน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีขึ้น